

Komentář k vyhlášce č. 51/2006 Sb. společný materiál SEI a ERÚ

Cílem komentáře je přispět k jednoznačné interpretaci ustanovení vyhlášky č. 51/2006 Sb., o podmínkách připojení k elektrizační soustavě orgány provádějícími výkon státní správy v energetických odvětvích podle § 15 energetického zákona a sjednotit postup provozovatele přenosové soustavy, provozovatelů regionálních distribučních soustav a provozovatelů lokálních distribučních soustav při aplikaci zásad vyhlášky do vztahů s výrobcí a konečnými zákazníky.

Od 1. ledna 2006 došlo k úplnému otevření trhu s elektřinou, všichni koneční zákazníci, odebírající elektřinu, se od tohoto data stali oprávněnými zákazníky s právem zvolit si svého dodavatele silové elektřiny. Konečný zákazník se nadále připojuje k elektrizační soustavě u provozovatele přenosové soustavy nebo svého územně příslušného provozovatele distribuční soustavy. Ustanovení této vyhlášky již neobsahuje kategorizaci konečných zákazníků podle napěťové úrovně distribuční soustavy, ke které je jejich odběrné zařízení připojeno. Na úrovni nízkého napětí je kategorizace do skupin C a D upravena cenovým rozhodnutím ERU č. 3/2006.

Do doby úplného otevření trhu s elektřinou zůstávaly v platnosti dva základní právní předpisy zabývající se připojením. Vyhláškou Ministerstva průmyslu a obchodu č. 18/2002 Sb., se řídil postup připojení oprávněných zákazníků a výrobců, vyhláška Energetického regulačního úřadu č. 297/2001 Sb., se vymezovala k podmínkám připojení a dodávek pro chráněné zákazníky.

Nová vyhláška Energetického regulačního úřadu č. 51/2006 Sb., která obě výše uvedené vyhlášky nahradila, sjednocuje zejména postup při připojování k distribučním soustavám, způsob podílení se na nákladech spojených s připojením a zajištěním požadovaného příkonu nebo výkonu a vymezuje zásady pro určení výše náhrady škody při neoprávněném odběru.

§ 3

odst. 3) V souvislosti s úplným otevřením trhu s elektřinou má konečný zákazník právo na změnu dodavatele silové elektřiny. Zároveň s první změnou dodavatele musí zákazník požádat příslušného provozovatele distribuční soustavy o uzavření smlouvy o připojení (podáním žádosti o připojení), pokud tato již není uzavřena. Provozovatel však nemůže podmiňovat změnu dodavatele uzavřením smlouvy o připojení (pokud nedochází ke změně technických podmínek připojení, např. změně příkonu). Pro tento případ je provozovatel distribuční soustavy oprávněn podmínit změnu dodavatele předložením řádně vyplněné žádosti o připojení.

odst. 4) V případech změny dodavatele a v ostatních případech, kdy se z technického hlediska nejedná o zvýšení rezervovaného příkonu v daném odběrném místě (OPM), není provozovatel oprávněn požadovat po zákazníkovi uhrazení podílu na nákladech spojených s připojením a zajištěním požadovaného příkonu nebo výkonu. Naopak dochází-li ke zvýšení rezervovaného příkonu, je požadavek na zaplacení platby stanovené podle této vyhlášky oprávněný, i když přímo nevyvolá technické úpravy v přenosové nebo distribuční soustavě.

§ 4

odst. 2) až 5) Poskytne-li žadatel distributorovi údaje stanovené přílohami č. 1 až č. 4 vyhlášky, splnil požadovanou povinnost o poskytnutí informací nutných ke zpracování stanoviska provozovatele distribuční soustavy k připojení k soustavě.

odst. 7) Provozovatel distribuční soustavy může však, pokud je to nezbytné pro posouzení žádosti, vyzvat žadatele o upřesnění údajů uvedených v žádosti. Časový limit 30 dnů pro posouzení žádosti a pro vydání stanoviska pak začíná běžet až po dodání požadovaného upřesnění.

§ 5

Stanovisko vydané provozovatelem distribuční nebo přenosové soustavy musí obsahovat všechny náležitosti stanovené v § 5 odst. 2 vyhlášky, jinak lze považovat stanovisko za neplatné a nesplnění standardu podle § 11 vyhlášky č. 540/2005 Sb.

odst. 2) Připojení žadatele je navrhováno provozovatelem distribuční soustavy tak, aby jeho technické provedení respektovalo plánovaný rozvoj soustavy při současném respektování co nejmenších nákladů na straně žadatele, technických podmínek a působení zpětných vlivů připojení.

Připojování odběratelů k distribuční soustavě, která jsou územními plány měst a obcí určena k zástavbě, je prováděno rozvojem stávající distribuční soustavy nebo přípojkami, a to na náklady příslušných provozovatelů distribučních soustav. Pokud se připojení realizuje mimo schválený územní plán města nebo obce, hradí přípojku žadatel, s výjimkou přípojek pro domácnosti, které hradí distributor do délky 50 metrů v návaznosti na ustanovení § 45 zákona č. 458/2000 Sb.

§ 6

Jedná-li se o odběry pro stavební účely, které budou následně sloužit k trvalému odběru zákazníků připojených k distribuční soustavě na hladině nízkého napětí, zařízení pro připojení bude dimenzováno podle požadavků trvalého odběru podle schváleného projektu. V případě realizace takových připojení bude žadatel hradit pouze náklady spojené s připojením a se zajištěním požadovaného příkonu podle přílohy č. 6 vyhlášky.

V případech, kdy je po dokončení výstavby v rámci projektu uvažováno s příkonem vyšším, než který je požadován pro potřeby stavby, hradí konečný zákazník před zahájením trvalého odběru náklady určené z rozdílu mezi příkonem požadovaným projektem a příkonem využívaným, za který byl uhrazen podíl na nákladech spojených s připojením a zajištěním požadovaného příkonu v rámci krátkodobého připojení – výstavby (podle přílohy č. 6 vyhlášky).

§ 7

odst. 4 V případě, že v době závaznosti stanoviska k žádosti o připojení zařízení dojde ke změně žadatele, přičemž se nemění výše ani charakter odběru, zůstává původní stanovisko dále v platnosti za podmínky, že původní žadatel s převedením již vydaného stanoviska souhlasí. Nový žadatel předkládá toto stanovisko při uzavírání smlouvy o připojení (viz § 3 odst. 2 písm.a) vyhlášky).

odst. 6 V případě zániku smlouvy o dodávce elektřiny nebo zániku smlouvy o distribuci elektřiny trvá u odběrných míst typu „domácnost“ rezervace příkonu pro místo připojení 24 měsíce ode dne zániku smlouvy. Tato úprava vychází ze schválených Pravidel provozování distribučních soustav.

§ 8

Ustanovení tohoto paragrafu specifikuje uznatelné náklady spojené s připojením a zajištěním požadovaného příkonu, které lze zahrnout do oprávněných nákladů hrazených žadatelem o připojení v plné výši (viz § 6 krátkodobé připojení a § 11 zvláštní požadavky na připojení). Náklady žadatele o připojení nebo navýšení příkonu jsou určovány podle § 6 a § 10.

Náklady spojené s připojením a se zajištěním požadovaného příkonu nebo výkonu v soustavách VN a VVN podle § 8 a měrný podíl žadatele o připojení podle § 10 zahrnují nezbytně nutné, skutečně vynaložené oprávněné náklady související s pořízením, výstavbou nebo úpravami přenosové nebo distribuční soustavy, které byly vyvolány požadavkem žadatele v souvislosti s místem a způsobem připojení jeho zařízení, což jsou náklady spojené s výstavbou nové části distribuční soustavy (případně provedení potřebných úprav – rekonstrukce stávajícího zařízení distribuční soustavy) do předávacího místa.

§ 10

S nabytím účinnosti vyhlášky dochází ke zrušení „zvláštního režimu sledování“ (§ 6 odst. 7 vyhlášky č. 297/2001 Sb.). Po nabytí platnosti vyhlášky se postupuje při stanovení podílu za připojení a zajištění požadovaného příkonu nebo výkonu podle § 8, § 10 a § 11 vyhlášky, s případným zohledněním přechodného ustanovení uvedeného v § 17.

Řešení zvláštních situací spojených s připojováním OM a navyšováním nebo snižováním příkonu

V případě bytových domů a velkých stavebních komplexů (nákupní centra apod.) se platba spojená s připojením a zajištěním požadovaného příkonu odvozuje od počtu odběrných míst a hodnot hlavních jisticích prvků před elektroměrem v nich osazených za předpokladu, že pro tato odběrná místa budou uzavřeny samostatné smlouvy o připojení.

Pokud již byla v minulosti uhrazena platba spojená s připojením podle předchozích právních předpisů (vyhl. č. 297/2001 Sb., a vyhl. č. 18/2002 Sb.), nebude provozovatel distribuční nebo přenosové soustavy následně, bez časového omezení, požadovat další platby podle vyhlášky č. 51/2006 Sb.

V případě, že odběratel žádá o změnu způsobu připojení svého odběrného místa z jednofázového (1f) na třífázové (3f) připojení, provádí se výpočet platby spojené s připojením a zajištěním požadovaného příkonu tak, že se vypočítá výše platby spojená s připojením a zajištěním požadovaného příkonu u 3f připojení (v návaznosti na hodnotu požadovaného hlavního jističe před elektroměrem) a od této hodnoty se odečte výpočet ocenění původního 1f připojení. Rozdíl těchto hodnot je potom určen žadateli k zaplacení

Příklad:

Odběratel žádá o změnu způsobu připojení jeho odběrného místa z jednofázového na třífázové připojení. Zároveň z s touto úpravou požaduje zvýšit hodnotu hlavního jističe před elektroměrem ze stávající hodnoty 15 A na 25 A.

Výpočet:

Ocenění stávajícího způsobu připojení: $15 \text{ A} \times 200 \text{ Kč} / \text{A} = 3000,- \text{ Kč}$

Ocenění požadovaného způsobu připojení a navýšení příkonu: $25 \text{ A} \times 500 \text{ Kč} / \text{A} = 12500 \text{ Kč}$

Částka, kterou odběratel uhradí jako náklady spojené s připojením a zajištěním požadovaného příkonu: $12.500 \text{ Kč} - 3.000 \text{ Kč} = 9500 \text{ Kč}$

V případě, že odběratel žádá o snížení hodnoty hlavního jističe před elektroměrem, nelze ocenit rozdíl provedeného snížení stávající hodnoty hlavního jističe před elektroměrem a požadované hodnoty hlavního jističe před elektroměrem podle přílohy č. 6 vyhlášky. Žadatel o snížení rezervovaného příkonu nehradí a ani mu není hrazena žádná platba s tímto krokem spojená.

§ 11

odst. 2 V rámci jedné nemovitosti lze přesouvat pouze takový objem příkonu, který je, na základě smluv o připojení, v dané nemovitosti k dispozici, a to na stejné napěťové hladině. Na hladině nízkého napětí lze převod realizovat pouze ve stejné kategorii odběru, tj. z D na D, nebo z C na C, u převodu příkonu mezi odběrateli kategorie C se navíc zohledňuje zachování charakteru odběru. V rámci této nemovitosti tak dochází pouze k převádění rezervovaných výkonů mezi jednotlivými odběrnými místy v dané nemovitosti.

§ 13

V případech, kdy je řádně osazeno měřicí zařízení provozovatele distribuční nebo přenosové soustavy, ale elektřina je odebírána v rozporu s § 51 odst. 1 písm. a), b) nebo c) energetického zákona, se náhrada skutečně vzniklé škody vypočítá na základě zjištěných hodnot.

Je-li na měřicím zařízení poškozeno zajištění proti neoprávněné manipulaci (osazené autorizovanou zkušební – cejchovní plomby) a měřicí zařízení vykazuje chybu v měření (§ 51 odst. 1 písm. f) bod 3 energetického zákona), která je klasifikována autorizovanou zkušební, se náhrada skutečně vzniklé škody vypočítá na základě odchylek specifikovaných ve zkušebním protokolu.

V případě, že dojde k poškození cejchovních nebo provozních plomb instalovaných místně příslušným provozovatelem distribuční soustavy, kdy se nedá autorizovanou zkušební stanovit nesprávně měřené či neměřené množství odebrané elektřiny, postupuje se podle výpočtu uvedeného v § 14 odst. 2 vyhlášky.

Jestliže provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy přikročí k omezení nebo přerušení dodávky elektřiny z důvodu neplnění smluvních podmínek, zejména § 51 odst. 1 písm. a) až c) zákona č. 458/2000 Sb., je elektroměr odebírán z OPM až po předchozí výzvě ke splnění smluvních podmínek, jejichž porušení bylo klasifikováno jako neoprávněný odběr.

§ 14

Ve všech případech neoprávněných odběrů podle § 51 energetického zákona, s výjimkou případů uvedených v komentáři k § 13 vyhlášky, se při výpočtu skutečně vzniklé škody postupuje podle zásad uvedených v § 14 vyhlášky.

§ 15

V případě, že je v odběrném místě nainstalován hlavní jistič před elektroměrem s hodnotou jinou, než je uvedena se smlouvě o připojení a je řádně „zaplombován“ provozovatelem distribuční soustavy, nejedná se o neoprávněný odběr podle § 51 odst. 1 písm. a) energetického zákona a neuplatňuje se úhrada nákladů spojená se zjišťováním a nápravou důsledků neoprávněného odběru.

§ 16

odst. 1) Prokazatelnost poruchy měřicího zařízení se dokládá protokolem autorizované zkušebny. Bez této podmínky a protokolu autorizované zkušebny o skutečné odchylce v měření, není možné provést výpočet spotřeby náhradním způsobem uvedeným v § 16 odst. 1 vyhlášky.

odst. 3) V případě opakujícího se neumožnění přístupu k měřicímu zařízení ani po písemném vyrozumění konečného zákazníka ze strany provozovatele distribuční soustavy, má provozovatel distribuční soustavy právo omezit nebo přerušit distribuci elektřiny ve smyslu § 25 odst. 4 písm. d) bod 4 energetického zákona.

Má-li v této souvislosti nebo v souvislosti s neoprávněným odběrem dojít k odebrání měřicího zařízení, je provozovatel distribuční soustavy povinen tento krok v předstihu konečnému zákazníkovi oznámit (viz § 3 odst. 7 vyhlášky č. 218/2001 Sb.).

§ 17

Přechodné ustanovení je možné uplatnit pouze v případě, že stále platné stanovisko provozovatele distribuční soustavy k žádosti o připojení konečného zákazníka bylo vydáno před nabytím účinnosti vyhlášky.

Příloha č. 6

Pro jednoznačný výklad pojmů standardního a nestandardního způsobu připojení výrobní k distribuční soustavě a pro přiřazení měrného podílu spojeného s připojením a zajištěním požadovaného příkonu nebo výkonu pro konkrétní způsob připojení, uvádí úřad následující definici.

Standardním způsobem připojení je potom, pro potřeby vyhlášky č. 51/2006 Sb., takové připojení, kdy příslušný provozovatel distribuční soustavy rozšíří distribuční soustavu až do předávacího místa žadatele o připojení, kterým je např. trafostanice nebo rozvodna žadatele o připojení (do které, v případě více rozptýlených zdrojů, žadatel tyto připojí) a ke kterému je umožněn přístup i bez přítomnosti žadatele o připojení. Žadatele o připojení se pak na nákladech spojených s připojením a zajištěním požadovaného výkonu podílí částkou podle přílohy č. 6.

Nestandardním způsobem připojení je, pro potřeby vyhlášky č. 51/2006 Sb., takové připojení, kdy žadatel o připojení vybuduje na své náklady připojení svého odběrného místa k provozovatelem distribuční soustavy stanovenému místu připojení v distribuční soustavě. V tomto případě se na nákladech spojených s připojením a zajištěním požadovaného výkonu podílí částkou 150 000,- Kč / MW.

V případě nestandardního způsobu připojování výrobce na hladině vysokého napětí provozovatel distribuční soustavy stanoví místo připojení s respektováním co nejmenších nákladů na straně žadatele, a to, ve většině případů, jako kolmici od předávacího místa žadatele – výroby, k místu připojení v distribuční soustavě, respektive nejkratším možným, technicky proveditelným způsobem.

V obou výše uvedených způsobech připojení příslušný provozovatel distribuční soustavy provede na své vlastní náklady potřebné úpravy ve stávající distribuční síti tak, aby mohla být nově připojovaná výroba do soustavy připojena.

Skutečné náklady spojené s připojením budou ERÚ nadále sledovány a vyhodnocovány.